

Bewegingsonderwijs in Kameroen

In dit tijdperk van globalisering ontstaan er boeiende dialogen tussen culturen, vooral binnen het educatieve domein: boundary crossing bij bewegingsonderwijs in Kameroen. Hoe vergelijken de systematische en geavanceerde aanpakken van het Nederlandse bewegingsonderwijs zich met de improviserende, gemeenschapsgedreven methoden in Kameroen? Is het mogelijk dat deze schijnbaar contrasterende stijlen elkaar kunnen aanvullen en naar een hoger niveau tillen? | Theo de Groot en Leo Foussom

Bewegingsonderwijs, dat verder gaat dan louter fysieke training en diep verankerd zit in culturele waarden, biedt een fascinerend perspectief op deze interacties. Door de lens van de Stichting Bafang Kids Steun, die deze twee culturen verbindt, duiken we in de pedagogische technieken, innovatieve oplossingen bij beperkte middelen en de onschatbare lessen die voortkomen uit deze internationale samenwerking. Volg ons op deze ontdekkingsreis vol inzicht en begrip.

Stichting Bafang Kids

Achtergrond van de Stichting

In een wereld vol kennisuitwisseling speelt Stichting Bafang Kids Steun een cruciale rol als culturele bruggenbouwer. Gedreven door maatschappelijke verantwoordelijkheid, werd dit project gelanceerd.

Leopold Foussom als inspiratiebron

Leo, voor intimi, een Kameroener en gepassioneerd sportleraar in Rotterdam, vormt het hart van dit initiatief. Dankzij zijn achtergrond kent hij de culturele nuances van beide landen. Onder zijn vleugels promoot de stichting bewegingsonderwijs en sport in zijn geboortestreek Bafang. Hierbij wordt de nadruk gelegd op het vermengen van Nederlandse

onderwijsstrategieën met Kameroense tradities, wat zorgt voor een symbiotisch leerproces.

De kracht van interculturele samenwerking

De samenwerking tussen Nederlandse en Kameroense experts gaat verder dan kennisuitwisseling. Het is een viering van twee culturen, verenigd door wederzijds respect en het doel om onderwijs te innoveren. Deze banden leiden tot meer dan alleen educatieve groei; ze smeden diepe vriendschappen.

Communiceren over culturele grenzen heen

Direct of indirect? Nederlanders waarderen openheid, terwijl Kameroeners een subtielere benadering hanteren, vaak verweven met respect voor ouderen. Maar ondanks deze verschillen, is er een gedeelde kernwaarde: de waarde van relaties, met communicatie als de verbindende factor.

Culturele reflecties

Een vergelijking van de Nederlandse en Kameroense onderwijsmethodes

De onderwijsmethodes van Nederland en Kameroen weerspiegelen hun unieke culturele waarden en tradities. Deze vergelijking duikt dieper in de kern van deze methodes en belicht hun bijzonderheden. Door deze twee benaderingen naast elkaar te zetten, kunnen we waardevolle inzichten opdoen over hoe cultuur de manier waarop we onderwijzen en leren beïnvloedt.

Leo in gesprek

Grote groepen

De traditionele wedstrijd
Kameroen – Nederland

Nederlandse onderwijsbenadering

In Nederland staat het onderwijs bekend om zijn systematische en formele aanpak. Samenwerken binnen gestructureerde grenzen. Directe communicatie tussen docent en leerling zorgt nu voor duidelijkheid over leerdoelen en verwachtingen. Feedback is onmisbaar en constructieve kritiek stimuleert groei. Hoewel er duidelijke rollen bestaan tussen docent en leerling, evolueert het Nederlandse onderwijs nu naar een interactievere benadering. Hierbij fungeren docenten steeds meer als begeleiders, wat resulteert in meer dialoog en samenwerking. Bewegingsonderwijs in Nederland kent een grote diversiteit. Dankzij uitstekende faciliteiten bieden scholen een breed scala aan activiteiten aan, variërend van teamsporten tot individuele disciplines. Het draait hierbij

niet enkel om fysieke fitheid, maar ook om het stimuleren van teamwork en zelfexpressie.

Kameroense onderwijsbenadering

Het Kameroense onderwijsstelsel legt de nadruk op gemeenschap en samenwerking. Een gemeenschap van aanpassingsvermogen. Door de omvang van de klassen maken docenten gebruik van innovatieve en inclusieve onderwijsmethoden. In deze omgeving leren leerlingen te vertrouwen en effectief samen te werken met hun klasgenoten. In Kameroen hebben docent en leerling een sterk hiërarchische relatie, die geworteld is in diepgewortelde culturele waarden. Respect tonen voor ouderen en gezagsdragers is fundamenteel. Er zijn ongeschreven regels die breed worden geaccepteerd en nageleefd, waaronder het eren van

ieders positie en rol in de hiërarchie en het respecteren van andermans grenzen.

De meester weet het beter

De autoriteit van de leraar is onbetwist. Op scholen verwachten we niet dat leerlingen de woorden van de meester betwisten of zijn kennis in vraag stellen. Deze leraar belichaamt de ultieme bron van kennis en wijsheid. Bekend als de 'meester', dienen zijn inzichten en woorden niet enkel als leidraad, maar ook als een instrument om studenten naar grotere hoogten te stuwten. Hun expertise en vakkundigheid vormen het solide fundament waarop studenten steunen om zichzelf te ontwikkelen en verrijken.

Drijfveer door toekomstige onzekerheden

De onzekerheid over wat de toekomst brengt, gecombineerd met de vaste overtuiging dat men op eigen kracht moet vertrouwen, stimuleert een honger naar nieuwe kennis en vaardigheden. Zowel kinderen als volwassenen geloven sterk dat dit de sleutel is om vooruit te komen in het leven. Deze overtuiging leidt tot een immense gedrevenheid. Immers, door inzet kan men grote hoogten bereiken. Als voorbeeld, in Kameroen zul je zelden een middelbare scholier horen zeggen: "Ik zit hier alleen omdat het moet." Zij geloven met hart en ziel in hun eigen kracht, wetende dat hun inspanningen beloond kunnen worden, vooral omdat de docenten de broodnodige kennis bezitten.

Gevolgen voor praktijk

Afstemming van kennis: de leerling als actieve ontvanger

In plaats van dat de kennis wordt aangepast aan de leerlingen, streven de leerlingen ernaar om de kennis van hun leraren volledig te absorberen; ze zien dit als een cruciale stap in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Maximaal resultaat met minimale middelen

In Bafang laten scholen zien dat beperkingen ook als inspiratiebron kunnen dienen. Hoewel er beperkte middelen beschikbaar zijn voor bewegingsonderwijs, blinken deze scholen uit in

veerkracht. Dankzij hun creativiteit en het gebruik van lokale materialen toveren docenten en leerlingen elke les om tot een belevenis. Hun overtuiging? Het draait niet om wat je niet hebt, maar om wat je doet met dat wat je wél hebt. Dagelijks bewijzen ze de waarde van deze filosofie. Met slim gebruik van beschikbare middelen verzorgen ze boeiende, interactieve lessen. Hun aanpak leert ons een essentiële les: zie kansen waar anderen beperkingen waarnemen en omarm aanpassingsvermogen en vernieuwing, zelfs in uitdagende situaties.

De Graspol: symbool voor inventiviteit

Centraal in onze masterclasses stond een ogenschijnlijk onbeduidende graspol. Voor velen slechts een stukje natuur, maar voor ons een veelzijdig hulpmiddel: een doelpaal, pilon, hoedje en markeringspunt in één. Deze graspol symboliseerde echter meer dan alleen zijn functionele waarde. Het stond voor improvisatie en vindingrijkheid. Tijdens de theoretische delen van de masterclasses kreeg het een ereplek op de 'meestertafel', als herinnering dat je niet altijd dure of geavanceerde middelen nodig hebt om effectief te onderwijzen. De sleutel tot vernieuwing kan soms liggen in het benutten van de simpelste bronnen die je al tot je beschikking hebt. Deze graspol belichaamde zo onze onderwijsvisie en -methode.

Masterclasses: de vonk voor een sportacademie

Zo'n twaalf jaar geleden begon het allemaal: masterclasses voor (oud) sporters en leerkrachten. Geheel in de geest van toegewijd onderwijs namen de docenten de aangeboden kennis en kunde tijdens deze masterclasses uiterst serieus. Ze zetten niet alleen de praktische tips onmiddellijk in, maar namen ook de vernieuwende onderwijsvisie rondom beweging volledig ter harte.

De docenten begonnen al snel de nieuwverworven inzichten te integreren in hun lessen. En de resultaten? Verbluffend. Ze omarmden niet alleen nieuwe fysieke activiteiten, maar herzagen ook hun didactische

aanpak. Wat aanvankelijk een kortdurend project leek, werd al gauw een voortdurende queeste naar verbetering. Scholen transformeerden tot bruisende leergemeenschappen, waar docenten elke innovatie en kennisbron vol passie aangrepen. Hun streven? Het maximale uit zowel zichzelf als hun leerlingen halen. Dit nieuwe elan in het onderwijs bleef niet onopgemerkt: de hele gemeenschap keek met grote waardering toe en vierde deze frisse wind in het educatieve landschap. Bafang onderging een diepgaande transformatie na de introductie van de masterclasses. Deze waren niet slechts een tijdelijke onderwijsimpuls. Ze vormden het startschot voor de oprichting van een volwaardige sportacademie met docenten, compleet met een sportcentrum en fysiotherapeut (fysiotherapiepraktijk).

Cultuurshock

Wanneer Nederlandse docenten voet zetten op Kameroense bodem, worden ze onmiddellijk geconfronteerd met een schat aan nieuwe culturele en pedagogische ervaringen. Cultuurshock als katalysator voor persoonlijke groei. Wat in Nederland alledaagse sportmaterialen zijn, kunnen in Kameroen schaars of anders gebruikt zijn. Deze verschuiving in perspectief kan eerst overweldigend zijn. Maar in plaats van een hindernis, biedt deze verandering juist een unieke kans voor persoonlijke groei. Docenten worden uitgedaagd om hun bestaande onderwijsmethoden te herzien en zich aan te passen. De ervaring van het werken binnen andere onderwijskaders kan leiden tot vernieuwde inzichten die, eenmaal terug in Nederland, zeer waardevol blijken te zijn. Wat begint als een

'De graspol' als treffende illustratie van het principe: doen met wat voorhanden is

Een moment van instructie, 'de meester' vertelt

uitdaging transformeert al snel in een reis van persoonlijke en professionele verrijking.

Geïnspireerd door deze ervaringen is er een masterstudentenuitwisselingsprogramma opgezet, momenteel van Nederland naar Kameroen. De hoop is dat er in de toekomst ook een omgekeerde uitwisseling zal zijn. Het huidige nieuws is positief: het hoofd van de faculteit biomedische wetenschappen van de universiteit Jean Paul II de Bafang, de heer Dr. Stephane Franc Mba, heeft uitgesproken dat hij graag Nederlandse masterstudenten fysiotherapie wil verwelkomen. Tegelijkertijd ziet hij ook kansen voor zijn studenten om ervaring op te doen binnen het Nederlandse onderwijs.

Synergie

Bafang Kids Steun heeft door haar masterclasses en sportondersteuning een transformatieve invloed uitgeoefend op het Kameroense onderwijslandschap. Het is een synergie van kennis en cultuur. De impact is verrijkend, zoals Leo treffend opmerkte: "Het leven van mensen daar is compleet veranderd in een positief opzicht." Dankzij deze inspanningen is er een diepgaande samenwerking ontstaan tussen de stichting en diverse Nederlandse masteropleidingen. Universiteiten herkennen de waarde en bieden hun studenten nu een unieke, grensoverschrijdende onderzoekservaring in Kameroen, gericht op de culturele aspecten van sport en beweging. Deze ervaring gaat echter verder dan puur academische

verdieping. Studenten doen ook praktijkervaring op en dragen bij aan een wederzijdse uitwisseling van kennis die zowel het Kameroense onderwijs verrijkt als hun eigen academische traject. Sport en recreatie in Kameroen kennen andere dimensies dan in Nederland, waarbij ze verweven zijn met sociale en culturele aspecten. Door deze samenwerking verkrijgen Nederlandse studenten inzicht in deze unieke benadering, terwijl ze ook hun expertise delen. Het resultaat? Een samenwerking die het perspectief op internationaal onderwijs kan veranderen.

Samenwerking over grenzen heen

Hoewel de onderwijsbenaderingen tussen Kameroen en Nederland, met name rondom bewegen en sport, op het eerste gezicht sterk uiteenlopen, laten initiatieven als Stichting Bafang Kids Steun zien dat er dieperliggende gemeenschappelijke doelen zijn. De kern van deze samenwerking is een gedeelde toewijding aan het bevorderen van leren en persoonlijke ontwikkeling. Door handen ineen te slaan en een breder perspectief te hanteren, laten dergelijke projecten zien hoe we, ondanks onze verschillende achtergronden en uitdagingen, veel voor elkaar kunnen betekenen. Het gaat hierbij niet alleen om het uitwisselen van kennis, maar ook om het opbouwen van wederzijds respect en begrip. In een wereld die steeds hechter verbonden raakt, vormen deze samenwerkingen een veelbelovende blik op een toekomst waarin we gezamenlijk streven naar een meer inclusieve en verrijkende onderwijservaring. ●

Masterclass, met z'n allen

Van heel jong tot wat ouder

Contact

theo@spelenmetgedrag.nl

leofoussom@gmail.com

Theo de Groot is expert op het snijvlak van beweging, onderwijs en psychologie en oprichter van 'THEMA - spelen met gedrag'

Leo Foussom is Gymleraar Nieuwe Stijl bij Lekker Fit Rotterdam en oprichter van Stichting Bafang Kids Steun.

Foto's

Stichting Bafang Kids Steun

Kernwoorden

boundary crossing, bewegingsonderwijs Kameroen